

Nešto novo za baštinske pedagoge

Ozana Iveković

U suradnji Muzeja grada Zagreba i udruge baštinskih stručnjaka ICARUS Hrvatska, u subotu 26. studenoga 2022. godine održana je u Muzeju grada Zagreba edukacija „Dramske metode za baštinske pedagoge”. Pojam baštinski pedagozi odnosi se na osobe uključene u pedagoške aktivnosti u baštinskim institucijama – arhivima, knjižnicama i muzejima. U knjižnicama se pedagoškim radom bave uglavnom knjižničari na odjelima za djecu i mlade, muzejska pedagogija je već prilično razvijena djelatnost u Hrvatskoj dok se arhivska pedagogija još uvijek bori za priznanje unutar arhivske struke.

Istodobno se u baštinskim strukama puno govori o razvoju publike, o privlačenju posjetitelja u baštinske institucije te o njihovom navikavanju da posjećuju te institucije budući da se tamo odvija nešto zanimljivo što se, na koncu, tiče svakog posjetitelja ponaosob.

U osvjedočenju građanstva da ga se baština itekako tiče, čini se razumnim da se s time počne već u dječjoj dobi pa stoga baštinska pedagogija postaje dragocjena u procesu razvoja publike. Naravno da će pritom veliku ulogu imati kreativnost svakog baštinskog pedagoga. Odgovarajuća edukacija u metodama rada, koje možda nisu prije sreli, može potaknuti kreativnost većine i dati potrebnu inspiraciju za inovativni pedagoški rad.

Dramski odgoj u nekim je oblicima već ušao u baštinske institucije, pogotovo u muzeje gdje se govori o muzejskom kazalištu pa se pod tim pojmom nekako podrazumijeva i dramsko-pedagoški rad. Nije, dakle, stvar u tome da se kostimira profesionalne glumce, koji će doći u muzej i u nekoj ulozi animirati publiku, već u tome da baštinski pedagozi iskoriste obilje dramsko-pedagoških metoda koje im stoje na raspolaganju kako bi sa svojom publikom nešto sami stvarali. To nije i ne mora biti kazališna predstava, već radionica u kojoj će baština poslužiti kao polazište za vlastitu kreativnost.

Sudionici radionice u Muzeju grada Zagreba, 26. studenoga 2022. Foto: Vlatka Lemić

Djeci bi, primjerice, moglo biti zabavno da putem dramske improvizacije izmisle i odglume nastavak priče čija je scena prikazana na nekoj umjetničkoj slici. Ili da u nekoliko zaustavljenih prizora pokažu kako je priča završila. Ili da u arhivu u ulozi stručnjaka (dramska tehnika *ogrtač stručnjaka*), „otkrivaju“ porijeklo nekog dokumenta smišljajući i improvizirajući događaje koji su mogli dovesti do njegova nastanka. Ideja ima beskrajno puno. Poanta je u tome da se posjet muzeju prozivi ne samo iskustveno, već i na duboko osoban način te da trajno ostane u sjećanju i u nekom trenutku potakne posjetitelja na povratak u tu baštinsku instituciju.

Ovo razmišljanje inspiriralo me da predložim takvu jednu edukaciju, koja se potom realizirala u suradnji udruge ICARUS Hrvatska i Muzeja grada Zagreba. Naša je edukacija bila cjelodnevna i obuhvaćala je tri radionice koje su vodile: Malina Zuccon Martić, umirovljena dugogodišnja muzejska pedagoginja iz zagrebačkog Muzeja za umjetnost i obrt, Magda Henok, diplomirana učiteljica razredne

nastave i sveučilišni specijalist dramske pedagogije, koja je svoje specijalističko istraživanje napravila u Etnografskom muzeju te Silvia Vrsalović, muzejska pedagoginja u Etnografskom muzeju u Zagrebu te studentica Specijalističkog poslijediplomskog studija dramske pedagogije na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu.

Radionica Maline Zuccon Martić je bila osmišljena kao interaktivno izlaganje o primjerima iz njezinog bogatog radnog iskustva muzejske pedagoginje. Primjera kojih je navela bilo je dosta, no jedan od najupečatljivijih je bila radionica na izložbi historicizma. Prvo su djeca uvedena u razdoblje kroz vodstvo, zatim su improvizirali: kako hodaju dame i gospoda, kako se ponašaju i tako uživljeni ulaze u pravi historicistički salon i sjedaju na originalne stolce po grupama. Pantomimski su pili čaj i svaka grupa je dobila zadatak da razgovara o nečemu: o politici, o novim modnim krikovima, neki su ogovali...Kada se poslije pitalo djecu što im je bilo najdraže, rekli su da je to bilo sjedenje u salonu.

Jednom drugom prilikom su gledali secesijsku vazu i dobili zadatak da otplešu tu vazu. Pred Murtićevom slikom, djeca su odgovarala na pitanje pedagoginje: Voli li Edo tanki ili debeli kist? Radi li poteze iz lakta ili iz ramena? Na kraju je od skupine djece napravila orkestar i imali su zadatak predočiti kako zvuči pojedina boja na Edinoj slici. Postigla je da budu čak deset minuta ispred apstraktne slike i da na dubinski način shvate što je apstrakcija u slikarstvu.

Magda Henok je u svojoj radionici nastojala prezentirati metode suvremene dramske pedagogije. Jedan od primjera u kojem se koristilo više dramskih tehnika je bio *kip i kustos*. Sudionici su bili podijeljeni u parove. Osoba A kao kustos napravila je kip

od osobe B koja je morala stajati nepomično. Teme kipova bile su zadane. Voditeljica radionice ušla je u ulogu djevojčice koja se izgubila u muzeju i koja obilazi kipove. Razgovara s kustosom koji joj otkriva što kip predstavlja. Bilo je na radionici još dramskih tehnika, poput *stroja*, *pripremljene improvizacije*, *pisanja dnevnika u ulozu* i slično.

Silvia Vrsalović je svoju radionicu uglavnom posvetila pripovijedanju i njegovim zakonitostima. Ispričala je etiopsku priču *Savršena naranča* i na tom primjeru objasnila ukratko kako pripovijedati. Spomenula je i japansku tehniku pripovijedanja *kamišibaj* i nastojala potaknuti sudionike da je bolje upoznaju. Bilo je tu i dramskih igara poput legendarne *voćne salate* koja

se može primijeniti na razne načine i za razne teme pa tako i u baštinskoj pedagogiji.

Na temelju ispunjenih evaluacijskih listića koje smo dobili, shvatili smo da se polaznicima radionica jako svidjela, premda su pojedincima dopale različite stvari. No, svi bi rado preporučili kolegicama i kolegama takve i slične radionice i opet organizirane, zainteresirani su ih pohađati.

Ova radionica kao prva, nadajmo se, u nizu budućih polučila je očekivani ishod, pokazavši da među baštinskim pedagogima doista postoji interes za dramsku pedagogiju, što je temelj pažljivoga daljnjeg planiranja i organizacije dramske edukacije i radionica za muzealce, knjižničare i arhiviste. ■

Sudionici radionice u Muzeju grada Zagreba, 26. studenoga 2022. Foto: Vlatka Lemić